The image shows the front cover of an old book. The main surface is covered in marbled paper with a dark, swirling pattern of green, black, and brown. The spine, on the left, and the corners are reinforced with a light green, ribbed cloth material. A small, rectangular, cream-colored paper label is pasted onto the top left of the cover, enclosed in a thin blue double-line border. The label contains the number '48724' printed in a black, serif font.

48724

Handwritten text, possibly a name or date, at the top left.

14
2
8

Large handwritten word or signature, possibly 'Sale'.

49

222

Large, faint handwritten signature or text at the bottom of the page.

S. Aloysius de Gonzaga.

Lith. u. Kunsth. v. Gebr. Cu. v. Benziger in Einsiedeln.

NA SLEDOVANJE
SVETNIKOV BOSHJIH.

Poduka polne povésti

is

shivljenja svetnikov, serkalo zhednosti sa
kerfhanfko katoljshko ljudstvo.

s

**napeljevanjem k Bogu dopadljivimu
shivljenju.**

Na svitlobo dal

PRIJATEL LJUDSTVA.

S 3 kuprorési.

V Ljubljani, 1849.

Saloshil **J. Giontini.**

94

48724

Za obnovo
Univerzitetne biblioteke
v Ljubljani
podarila ga Schubert

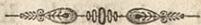
dne 17. / 10. 1944.

030051429

Shivljenje

fvetiga mladenzha

ALOJSIA GONZAGA.

U v o d.

Lepshiga izgleda vseh zhednosti sa posnemanje mladosti ni, kakor je shivljenje fvetiga

ALOJSIA GONZAGA.

V nobenim is med vseh svetnikov, kterih spominj zerkev obhaja, morebiti ni toliko popolnomost, she v prvi mladosti sdrushenih, kakor v tém angelskim mladenzhi.

Ref je, de se v shivljenji marternikov nar bolj popolnoma lastnosti skup najdejo, ktere venez vezhniga shivljenja saflushijo, tode v nobenim ni take stanovitne zhednosti, kakor v mladim Alojsiu; sato ker je per svetnikih bolj njih smert, kakor njih zelo shivljenje snana, in ker se ravno sato vfazimu mladimu zhloveku, v vfaki okoljstavi shivljenja k posnemanju tako dobro ne podajo.

Perva zhednost, ktera se kerfhanfkimu mladenzhu priporozhiti mora, in ktera ga posebno do-

padljiviga storí, je posebno *zhístof*. In ravno *zhístof* dušhe in serzá je svetiga Alojsia tako imenitniga storila, de so ga angeljskiga mladenzha imenovali, kakor ga zerkev she sdaj v molitvah imenuje. In kako lepo je s *zhístof*jo svojiga shivljenja tudi enako pokoro sdrushil?

S pravo, skoraj zheszhlovefhko poterpeshljivostjo je mnoge in terde skušnje prestal, s kterimi je Bogu dopadlo, tega njegoviga flushabnika k njegovimu namenu pripeljati! Kako stanovitno je vse teshave in napotja premagal, ktere so mu delali! Imenitniga stanú je bil, pa kako slo je sanizheval svet in njegovo nezhimernost, ktera mladenzhe, tudi niskiga stanú, tako lahko oflepi. Namenjen je bil k visokimu stanu, s veliko zhaštjo bi bil lahko med velizimi gospodi flovel; to de vse to je Bogú daroval in to shé v mladosti, v kteri imajo zhlovefhke strašti nar bolj shivo in nar vézhi mozh.

O mladenzhi! berite pogóstim zhudopolno shivljenje tega svetnika in obrazhajte ga k svojimu pridu! Njegov isgled naj val spodbada! Prisadevajte se, po tem svetim mladenzhu, kteriga vam zerkev fama v isgled postavlja, enaki biti.

I.

Alojsi she v otrózhji fiarofiti k poboshnosti nagnjen. — Ne-
previdnost ga v veliko nevarnost sapelje. — Hudobna drushina ga
k nespodobnemu govorjenju sapelje.

Sveti Alojsi je bil 9. Sufhza v létu 1568 rojen. Njegovi ozhe Ferdinand Gonzaga so bili knes ali firfht in grof Kastiljonski v Lombardii na Lafhkim. Imeniten, bogat gospod so bili. Njegova mati Marta so bili imenitna in poboshna gospá is Kierfkiga rodu v Piemontu. Prisadevali so se mati, svojiga otroka Alojsia shé sгодaj v boshjim strahu in v zhednosti srediti; in ker so ga sa dar Boshji iméli, od kteriga jim bo enkrat Bogu rajtenga dati, niso nizh bolj sheléli, kakor de bi lepo in poboshno shivel in ljubimu Bogu vef dopadel. Prisadevali so se tadaj, s molitvijo, lepim isgledam in fkerbnoftjo, s eno besedo, s pravim kerfhanskim shivljenjem mlado ferze Bogu pridobiti. Kadar so vidili, de she kaj sapopasti samore, so mu marfikaj od ljubiga Bogá povedali, kar je tudi kmalo sapopadel in v glavi obdershal.

Ko je tadaj otrok svedel, de je en Bog, in de je Bog prav dober in prijasen ozhe, ki rad dá, zhe ga ljudje ponishno zhefar profijo, fi je v vfaki pri-loshnosti prisadjál, se s svojim nebeshkim ozhétam pogovarjati, in vezhkrat, kadar je bil sam, so ga nashli v kakim kotizhu stanize s prostim saupan-jem k Bogú moliti. Kadar je bilo treba majhniga Alojsia savoljo zhefar posvaríti, mu je bilo dosti, zhe so ga mati ojfiro pogledali, — in kadar morajo dru-

gi tepeshnize v roke vséti, jim je bilo dosti rezhi:
 „Alojsi! to je greh, to Bogú ne dopade.“

Tako se je Alojsi she sгодaj strahú Boshjiga
 uzhíl; veselila ga je pokorshina, ker je vedel, de
 Bogú dopade. Njegovo sadershanje je bilo lepo in
 polno ljubésni; njegova modrost, nedolshnost in po-
 boshnost v molitvi je bila tako velika, de se je mo-
 gel vřak veseliti, kdor je otroka vidil. —

Alojsiov ozhe so bili knes in voják, ki so mo-
 gli vezhkrat med soldatmi biti. Vojashka zhařt in
 flava v bojih dobljena ste jim bile vse. Ker bi bi-
 li radi imeli, de bi bil tudi njih sin imeniten ju-
 nák, so ga tudi po tem srediti hotli. Sa igrazho
 so mu dali majhno oroshje in vojashko orodje, in
 nihzhe jim ni mogel vbraniti, fantka, ki je bil ko-
 maj v pétim létu, seboj v tabor med soldate pelja-
 ti. Sakaj njegovi ozhe, kateri so bili vojvoda, so
 imeli od shpanjskiga kralja povelje, armado skup
 spraviti in sh-njo nad morske talovaje v Afriko od-
 riniti. Ljubi otrok je veliko vidil in flifhal med
 soldatmi, kar she do sdaj ni vidil in flifhal; in ker
 so bili njegovi ozhe nar imenitniřhi med vojáki,
 so otróku v ljubo storili, kar so mogli. Soldatji so
 si s marfikterim uganjanjem kratik zhař delali,
 ktero je Alojsi gledal. To vse bi bilo lahko fant-
 ku misel v glavo prineslo, tudi kadaj soldat biti.
 To pa ni bilo boshja volja, kakor bo posneje
 rezhenó.

Ko je Alojsi med soldatmi shivel in vidil, kako
 so se v oroshji vadili, in ker je imel veliko vesel-
 je, kadar so s shtukam ustrelili, ga je mikalo, tudi
 eniga vshgati. Vsame tadaj skrivaj soldatam ne-

koliko strelniga praha, in pridishi na dom, to je v terdnjavo Kasale po imenu, ki ni bila daljezh od Taborja, se smusne okrog pol dne k samotnemu shtuku, kjer ga strasha ni mogla lahko spasiti, in ker je bil shtuk po navadi tistih zhasov v terdnjavah na niskih kolésh: se je lahko, ako ravno je bil komaj pét lét star, do proshnjize stegniti in vshgal ga je. Stal je ravno sadaj sa shtukovim koléšam, in ko se je shtuk od strela nasaj saletel, bi ga bil kmalo smezhkal. Pa frezhno je odshel vsaki nevarnosti; tode k poduzhenju mu je bilo. „Lahko bi bil sdaj s svojim sadolshenjem umerl, ako bi me Bog ne bil rešil!“ si je mislil. To se je tako v njegovo serze vtisnilo, de je, kakor je posneje sam povedal, Boshjo neskonzhno dobroto hvalil, in de mu odtistihmal vojashki stan vezh ni dopadel. —

Alojsi je tudi vezhkrat flishal soldate preklinjati in se gerdo nespodobno pogovarjati, de jih zeló umel ni. Ker je pa vezh mészov v taborji bil in take pogovore vezhkrat flishal in vidil, de so se soldatje sraven smejali, se jih je kmalo vezh nauzhl, in kadar je domu prishel, jih je vzhafi sam isgovoril. Njegov uzhenik, kateri ga je fizer prav dobriga poboshniga otroka posnal, in njegova poboshna mati, sta bila slo shalofna, ko sta take besede is Alojsiovih uš flishala, in ko sta vidila, de se vezh tako lepo ne sadershi, kakor poprej. Modri uzhenik, kateri je shiviga uzhénzhka dobro posnal, ga je salvoljo tega prav ojštro posvaril, mu je veliko nevarnost pokasal, v kateri je bil, in kmalo je toliko samogel, de Alojsi ni samo nizeh vezh kaj taziga govoril, ampak de je to, kakor tudi strelni prah, kte-

riga je fkrivaj vsél, s veliko serzhno shalofstjo v vřim shivljenji obshaloval. In tako je ljubi Bog naredil, de ga je ravno to, kar bi ga bilo s zhasama hrdobniga zhloveka storiti samoglo, k vedno boljimu in pobóshnistimu shivljenju napeljalo; sakaj odřihmal je bil vedno bolj ponishen pred Bogam; uzhil se je Gospoda is zeliga serza ifkati. Od tistihmal je bil bolj varn v svojimu govorjenji, je bolj zhul nad svojimi obzhutki, in se je bolj pridno v molitvi in v branji pobóshnih pifem vadil. Ure k molitvi namenjene je tako natanko dershal, de she zlo v ofemnajřtih meřzih njegove bolesni nobene ni samudil.

II.

V sedmim letu Alojsi sopet lepo sadershanje in poboshnost kashe. — V ofmim letu ga Bog nar bolj vefeli. — Njegova nedolshnost in framoshljivost.

Alojsi je shivel v imenitni hifhi; vse kar je vidil, je bilo lepo in svetlo. Imel je lepe oblazhila, dobre jedi in pijazhe, bil je v drushini imenitnih gospodov in řreshetov je imel veliko v postreshbo. Dershal se je pa terdno Bogá in nezhimernost posvetnih rezhi ga ni sapeljala k napuhu in gréhu. K temu je pa veliko pripomoglo, de řta njegova mati in njegovi sveřti uzhenik po veřti sa-nj řkerbela, in ga k řtrahu boshjimu opominjevala.

V sedmim létu njegove řtarofsti je she toliko samogel, de řo se zelo odrasřeni ljudjé nad njegovim lepim sadershanjem in nad njegovo poboshnostjo zhudili. Sakaj njegova ljubésin do Boga, njegovo urno

narashanje v dobrim je bilo she takrat ozhitno. Tu-
 di njegov ozhe, ki so bili v opravih vezh let od do-
 ma, so se, kadar so se dam vernili, nad modrostjo,
 nad gorezhostjo v flushbi Boshji svojiga fina sazhu-
 dili, in so Bogá hvalili, de je njih otroka tako k dob-
 rimu napeljal. Mislili so: Po moji smerti bodo moji
 podloshni gotovo tudi dobriga gospoda iméli. Nje-
 gova mati so pa to she bolj previdili. Vidili so, de
 ni samo sa kratik zhas k dobrimu nagnjen, temuzh de
 je terden v veri, stanoviten v dobrim, tako, de so se
 tudi odrašheni nad njim isgledovali. Poboshni fantizh
 ji je she takrat rasodel, de ga ne veseli, kadaj svoje
 podloshne gospodariti; rad se tega snebí, zhe bi lé
 na tihim Bogu mogel flushiti. Tako se je she sгодaj
 uzhil sposnovati, kaj de je nar bolje, namrezh stra h
 boshji, ki je sazhetek vfiga dobriga. Rekel je
 posneje poln hvaléshnosti, de ga je Bog she v sedmim
 létu s posvetnih nezhimernost reshil in s ljubesnijo do
 stanovitnih sakladov nebeshkih navdal.

Ko je bil Alojsi ofem lét star, je prishla huda
 bolésin nad ljudi. Kuga je bila, ktera je strashna in
 filno nevarna bolésin. Savoljo nje so ozhe s sheno in
 s otrozi dom in deshelo sapustili, in so se preselili v me-
 sto Florenz. Tukaj so dali svojima finama, Alojsiu
 in Rudolfu uzhenike, kateri so ju mogli rediti in u-
 zhiti. O prasnikih sta prishla na dvor vojvoda, kateri
 je takrat v Florenzu vladal, de sta se s igrazhami,
 ktere so se njunimu stanu podale, veselila. Ako rav-
 no Alojsia igrazhe niso kaj veselile, je shel vunder
 tje is pokorshine do svojiga ozhéta. Vojvodove
 hzhérke, ktere so bile enake starosti, in so se rade s
 njima pezhale, so ga velikrat k nedolshnim igrazham

na vert povabile; pa otkritoferzhno jim je povedal, de ga níz kaj ne mikajo igrashe. Blagi mladenezh je she takrat sposnal zeno zhafa, kateri se vezh ne verne, zhe enkrat pretezhe. Molítev in uk je bilo njegovo vefelje. Vsak dan je bil poboshno pri sveti mafi in svestó je opravljal svoje jutranje, vezherne in druge molitve, ktere se je namenil opraviti. Nikoli ni is nemar pustil, svojiga vsakdanjiga reda.

Nihzhe pa ne verjemi, de ga je lahko stalo, pokoren in priden biti. O! premagovati se je mogel, pa ker je vse is ljubeshni do Boga storil, ga ni teshko stalo, in ker je bil s vsem ferzam pri svojimu Svelizharju, je stanovitno zhul in molil. Zhul je nad svojim mesam in nad svojim ferzam. Sposnal je, de s igranjem in norzhévanjami, s vasevanjem, s nepotrebnim pezhanjem s drusimi, slasti v meshanih družinah, ne sglublja famo slatiga zhafa in sahaja v nevarnost k postopanji in lenobi, temuzh de ima odper-to pot k mnogim drugazhnim rasujsdanjam.

Alojsi, ki je she od Boshjiga svelizharja vezh flishal in bral, je imel njegovo mladost vedno v mislih, de bi se v svoji mladosti po isgledu Boshjiga uzhenika ravnati in vedno poboshnisthi in bogabojezhi prihajati samogel. Tudi mater Boshjiga odreshenika je prav ferzhno ljubil, in je vezhkrat mislil, kako zhista, nedolshna deviza je mogla biti, ker jo je ljubi Bog sa mater svojiga fina isvolil. Ljubeshin do te svete devize je od dne do dne v njem rastla, in ko je eníga dné pred njeno podobo prav poboshno molil in se mu je njena nedolshnost in zhiftoft tako lepa sde-la, je terdno fklenil, tudi do konza shivljenja zhifto shivéti. O! to je bila lepa ura, ko je devet let stari

Alojsi s terdno serzhnostjo gospod Bogú obljubil, telo in duſho vezhno zhifto ohraniti, in je sa to Marie pomozhí profil. Ta ſklep je terdno dershal. S vſo ſkerbnoſtjo je nad ſvojim meſam zhul, poſebno nad ſvojimi ozhmí, in je kakor Job s njimi ſaveso ſtoril, nobene nevarne podobe ne pogledati; ſakaj dobro je vedel, kako lahko zhlovek s nemarnimi pogledi v hudobne, nezhiſte miſli, poſheljenje in dela ſabrede. Svoj jeſik je oſtiro bersdal, ſe je vſelej lepo saderſhal in nizh ni bolj iſkal, kakor Bogú v ſamoti in ſvojimu poklizu ſhivéti, in tako ſvojímu ſvelizharju podoben biti. V druſhini s ſhenfkami je bil ſilno varn in moder. Tako ſlo je blagi mladenzh ſa zhiftoſt in nedolſhnoſt ſerzá ſkerbel. Angelj je bil na ſemlji.

III.

Alojsi pervo ſpoved opravi in ſe oſtiro pokorí. — Alojsi vedno nad ſvojim sadershanjem zhuje. — Alojsi ſboli. Njegova telefna mozh omaguje, duſhna vézhi prihaja. —

Nar pervo je Alojsi ſklenil, ſe vſigá Bogú vdati. Pred vſimi je ſdaj ſkerbel, s ſvetim ſakramentam pokore ſe grehov ozhiſtiti. Vſak dan je pridno ſvojo veſt ſpraſheval, de bi ſpoſnal, kaj mu ſhe v dobrim manka in v zhem ſe mu je ſhe poboljſhati, tode ko je imel voljo ſe prvi pot ſpovedati, ni ſamo veſti na tanko ſpraſheval, temuzh ſe je tudi fiſer dobro pripravljaj. Pri ſpraſhovanji veſti zhes vſe njegovo ſhivljenje je bilo njegovo ſerzé od Boſhje poterpeshljivoſti in uſmiljenosti, od neſkonzhne ljubéſni Jeſufove, ki je ſavoljo naſhkih grehov terpel, tako

ginjeno, de je folsé ferzhniga obshalovanja prelival. Pregrehe, ktere je storil in ktere so se mu tako velike sdele, so bile: de je strelni prah (pulfer) fkrivaj usél, in nespodobne besede, ktere je od soldatov flifhal, in ktere je vzhafi isgovoril. Obshaloval je te pregrehe tako slo, shalofen je bil savolj njih tako, de je, kadar je k spovednizi pristopil, de bi se spovedal, v omédlevzo padel, in de se je she le potem, ko se je sopet sbrihtal in upokójil, spovedniku se s sgrevanim ferzam spovedati samogel. Alojsi se ni saftonj tako fkerbno k sveti spovedi pripravil in ni saftonj svojih pregréh tako ferzhno obshaloval; tudi svoje vestí ni saftonj vřakdan sprafhoval; sakaj terdno je fklenil, Bogá nikóli vezh ne sapustiti. Zhutil je v ferzu, koliko mu to pomaga. Bolj fkerbno je sdaj na svoje djanje in nehanje gledal, ponovil je vřaki dan svoje dobre fklepe in nizh se ni bolj bal, kakor Bogu ne dopasti. Od tistihmal je bolj popolnoma poslušhal boshjo besedo; she bolj fkerbno je vřak dan svojo vest sprafheval in kmalo je nashel she dvojo napako v sebi; sposnal je namrezh, de je od nature k nevolji nagnjen in de je sdrashljiviga ferzá, s zhimur sizer nikagor ne shali, pa vunder marfikako smefhnjavo v svoji dufhi stori. Koj je fklenil, tudi v tem se poboljšhati. Premishljeval je tadaj toliko zhafa ostudnost te napáke, je tako ořtro nad seboj zhul in tako pridno k Bogú molil, de je njegovo ferze zeló krotko postalo. Drugo napako je imel, de se je v govorjenji vezhkrat prehitil; sato se je tudi tega prav fkerbno varoval, ker je sposnal, de je vzhafi kaj rékel, kar bi zhafsti blishnjiga — ako řavno le malo — fhkodvati utegnilo. —

Kmaló se je vidilo, de sdaj fantizh rajšhi moli, bolj vbogljiv in krotek prihaja, in de na svoje govorjenje fkerbno pasi, de bi se soper ljubessin do blishnjiga ne pregréšhil. Svojim staršham in uzhenikam je bil v vřih rezhéh pokoren. Nikoli jim ni bilo treba ga svariti. Zeló eden njegovih uzhenikov je dal prizhevanje, de ni nikoli soper njegove povelja ravnal. Proti flushabnikom je bil prijasin in ponishen. Kadar je kaj shelel, ni nikoli sapovedal, ampak profil je. „Profim te, ljubi moj! řtori mi tó, zhe ti ni soperno!“ Tako je fizér govoril. Kakor so bile njegove besede prijasne, tako prijasno je bilo tudi njegovo oblizhje, kadar je govoril. S serzhno poboshnostjo je bil sleherni dan pri sveti mařhi, in ravno s tako poboshnostjo je svoje vsakdanje molitve in premišhljevanja opravljal. Postopati ga ni nikoli nihzhe vidil. Zhe je bil sam, ali med drusimi, vselej je bil framoshljiv. O! kako ga je veselilo, de ga Bog povsod vidi, de ga njegov sveti angelj varh povsod spremija. Tako je Alojsi dve léti v Florenzi shivel, in kakor se je řtaral, tako je tudi modrejřhi in Bogú in ljudém prijétnišhi prihajál. —

V dvanajřtim letu řtarosti je priřhel Alojsi is Florenza v néko drugo mesto, ktero se Mantova imenuje. V tem zhasu je bil njegov řklep she terdnejřhi, gospodarřtvo svojimu bratu dati in se nikóli ne osheniti. Gospod je sdaj mladenzha v njegovi poboshnosti in zhednosti s bolesnijo řkuřhal. Sdravniki so ojřtro sdershnost v jedi in pijazhi bolniku priporozhali. Alojsi je vse natanko řtoril. Prav malo je jedel; zelo jajze mu je bilo she veliko

kofilo. Tega ni famo is pokorfhine do sdravnikov storil, temuzh tudi is ljubesni do Bogá. Vefelil se je bolesni, ktero mu je Bóg poslal, ker je tako priloshnost imel, se tudi v dnevih sdravja v pertergovanji jedí in pijazhe vaditi. Shivel je pa réf potem prav smerno in sdershno. Nevarnost bolesni je prefhla; pa slab je smeraj ostal. Ta slabost telefa mu je bila k velikimu pridu. Loshej je sdaj is drushin in od igrázh ostajal; losheje je sdaj v samoti shivel in na Bogá mislil; in to je rad delal. Ljudi, kteri so se od Boshjih rezhí pogovarjali, je rad obiskoval. Posebno rad je nekiga svojih shlahtnikov obiskoval, kteriga je slo ljubil. Tode predenj je njega ali kteriga drusiga obiskoval, je shel v kapelizo, de se je k pogovorjanju pripravil; potem se je pa s tako gorezhofto pogovarjal in tako modro, de so ga she takrát majhniga svetnika imenovali. Po dnevi je bil dolgo sam in je molil in bral. Silno rad je shivljenje svetnikov bral. Duhovni stan mu je dopadel in njegovo nagnjenje k temu stanu je od dné do dné v njem rastlo. Tako je poboshni fantek v Mantovi shivel. Nobeno vefelje v tem mestu ga ni samoglo v njegovi sveti gorezhofti vmotiti; she bolesin mu je bila k pridu, ker je Bogá ljubil.

IV.

Alojsia velika poboshnost, gorezhoft sa molitev in strah Boshji. — Alojsi se s Karolam Baromeam Milanfkim fhkofam fnde; pervo obhajilo. — Alojsi pride v smertno nevarnost. Njegova ljubesin do famôte. —

Okóli dvanajftiga léta svoje starofiti je prifhel Alojsi nasaj na dom svojih starfhev v Kastilione. Prijetni kraj tega mesta in sdravi srak gorà je njegovimu flabimu telefu dobro teknil. Slo ga je vefelilo, de je mogel v famoti shivéti in de ni bil v takim hrupu, kakor v mestih, v kterih je bil. Kako veliko véfelje je imel Alojsi, ko je novo popifovanje shivljenja svetnikov v latinfkim jesiku v roke dobil. Silno rad ga je bral in vedno vezh gorezhofti ljubesni do Bogá je v sebi zhutil. Ali je pa snal dvanajft let ftari Alojsi she latinfke bukve rasumno brati? Alojsi je ref takrat shé latinfki jesik dobro umel; in is tega vidimo, de pri vfh svojih poboshnih opravilih uzhenja ni isnemar puhhal. Pa tudi dobro glavo je imel. Rasun tega je pa she vezh del dneva molil in Boshje rezhí premifhljeval. Njegovo ferzé se je pri tem vezhkrat tako omeznilo, de fo mu folsé is ozhí tekle in njegove oblazhila in tla ftanize smozhile. Ta njegova notrajna poboshnost ni dolgo fkrita oftala. Slushabniki gradu fo jo kmalo fpasili in fo vezhkrat novosheljno fkos vratne fhpranje kukali. Vidili fo, kako je vzhafi zele ure pred Kristufovo podobo na tleh klezhal, roke raftegal ali pa zhes perfi na krish pokladal; flifhali fo ga tudi ihtiti in sdihovati. Vezhkrat je bil tako slo v molitev in v premifhljevanje samak-

njen, de nar vezhiga hrupa pred vratmi ni flifhal. De bi se v veri bolj poduzhil, je pridno obiskoval kerfhanfke uzhenike in je potem manjši otrôke, ktere je prav rad imel, v tem poduzheval, kar je flifhal. In to je s tako miloferzhnofijo in ljubesnijo storil, de niso le otrozhizhi ampak tudi odrasleni veselje in dobizhek iméli. Kadar so se stresheti kregali, ni imel poprej pokoja, kakor de jih je sopet spravil. Zhe je druge kleti flifhal ali gerdo govoriti, jih je prav ojtiro posvaril. S veliko ljubesnijo in modrostjo je tiste opominjal, od kterih je védil, de hudobno shivé; sakaj nikakor ni mogel terpeti, de je kdo kaj soper Boshjo voljo storil. Sdihoval je vezhkrat: „O! de bi bil od take ljubesni vnét, ktera bi bila vredna Boshjiga velizhaftva! Moje serze hozhe od shalofsti pozhiti, kadar vidim, kako nehvaléshni so Kristjani proti Bogú!“ —

Ko je bil Alojsi trinajst lét star, pride poboshni svéti fhkof Milanfki, Karol Baromej v opravkih bliso stanovanja njegoviga ozheta. Alojsi je she vezhkrat veliko dobriga od tega poboshniga moshá pripovedovati flifhal, in je imel veliko ljubesin in spofhtovanje v svojim serzu do njega. Kakofhno veselje je moglo tadaj sa njega biti, ko so ga starfhi poslali bogabojezhiga fhkofa posdravit. O kako ga je veselilo, tega svetíga pastirja viditi in s njim govoriti, de bi se s njim posvetoval. Pa tudi sveti mosh se je savsél, med ofatam in ternjem dvorniga shivljenja tako zvetézho nedolshnost, tolikfhno poboshnost v tem ljubesnivim mladenzhu viditi. Dolgo se je s njim sam pogovarjal; in oh! kako je poboshniga mosha ginilo, ko je prinza pred seboj

vidil, ki je v vefelji in rasusdanji kneshkiga dvora tako nedolshno in poboshno odraftel! Alojsi mu je vse svoje ferze rasodel in ga v vezh rezhéh sveta prafhal. Vse, kar mu je poboshni mosh povedal, je dobro v ferzu ohranil, kakor de bi bile Boshje befede.

Ko je sveti mosh svedil, de poboshni mladenzh she ni bil pri svetim obhajilu, mu svetje, tega ne dalje odlafhati; sakaj v njegovim sadershanji, v njegovih vprafhanjah in odgovorih je pre-vidil, de je vef sató pripraven. Alojsi je fioril po svetu poboshniga moshá. She enkrat isprafha vef zhes vse svoje shivljenje, se spove svojih grehov s tako sgrevanim in rastertim ferzam, kakor de bi bil nar hujshi grefhnik svetá in se pripravi potem s terdno vero, proftim saupanjem, ferzhno ponishnostjo, gorezhimi sheljami in s ferzhno ljubeshnijo do Bogá, svojiga svelizharja, k pervimu svetimu obhajilu. Kadar je ura prifhla, de bi bil is rók svetiga fhkofa presveti kruh prejél — kdo more njegovo ponishnost, njegovo gorezhe posheljenje, se vezhno s svojim svelizharjam fkleniti, popifati! Njegovo sadershanje, ko je k altarju pristopil, njegove folsne ozhi, ko je nebeski kruh is rok svetiga Karola Baromeja prejél, so pri njegovim pervim in pri vsakim prihodnjim obhajilu ozhitno prizhale, kako je bilo njegovo ferze popolnoma Bogu vdano. Nemogozhe je bilo Alojsiu, proti tako visokimu gostu nehvaleshnimu ali mlazhnimu oftati; — nemogozhe mu je bilo, koj po svetim obhajilu is zerkve iti in se tako samiga ob nar boljshi zhaf gnade pripraviti; shel je she poln poboshnosti

nasaj, je poln spofhtovanja pokleknil in dolgo gorézhe molil. —

Tudi v tem je vbogal poboshni mladenezh svet poboshniga fhkofa, de je fhel vezhkrat k svetim obhajilu. Vfako nedeljo in vfak prasník je fhel in se je vselej prav poboshno pripravil. She dan pred svetim obhajilam, posebno svezher je imel svoje misli vedno pri Boshjim odreshniku; je tako pripravno premishljevanje od sakramenta altarja bral in se je s svetim veseljem obhajila veselil. Od tistihmal se je njegova poboshnost do tega svetiga sakramenta tako pomnoshila, de se pri f. mashi ni mogel fols sdershati, kadar je savshivanje minulo.

V jeseni tistiga léta so vkasali Alojsiovi Ozhe, ki so se v drugo mesto, namrezh v Montferat, podali, svojima sinama, gospej in uzheniku k sebi priti. Odrinili so se tadaj is Kastilion. Mati kneshinja so se s svojim v pervim vosu naprej peljali; obá finova s uzhenikam sta se pa v drugim peljala. Mlajshí kneshizh Rudolf je sedel spredej, Alojsi starejshí in uzhenik sta pa sadej sedéla v vosu. Pot je fhla zhes vodo, ktera je pa savoljo veliziga deshevanja velika bila. Boshji pomozhi se priporozhivshí so se zhes vodo podali. Mati so se frezhno prepeljali; pa drugi vos je komaj do frede prifhel, kar se na dvoje preterga. Prednji del, v katerim je Rudolf sedel, konji na fuho privlezhejo; drugi del pak je sadej ostal in je splaval po derezhi vodi — dalje in dalje so ga valovi gnali. Skoraj vezh ni bilo refhenja upati; pa Bog je pomagal, de je voda vos na dervo v fredi vode sanefla, kjer je obstal. Alojsi je v nebo k Bogu pogledal. Mosh na kraji vode

sagleda njih nevarnost, se upa s svojim konjem v vodo in rešhi Alojsia, in potém tudi njegoviga uzhenika. Mati, ki niso mislili na nevarnost, so se še dalje odpeljali, ko so naglo vpitje saflifhali: Alojsi je vtonil! Od strahote prepadeni se vernejo s velikim strahom; tode vse so vidili na bregu vode rešhene v kapélizi in so se sdaj tudi s njimi Bogu sa zhadapolno rešhenje sahvalili.

Ko so se k ozhetu pripeljali, so se ozhe prisadjali, poboshniga mladenzha s vfakterim veseljem rasveseliti. Njega pa nizh tega ni veselilo. Namest tega se je s nekimi mnihii sosnanil. Tihota in mir v njih prebivalifhkih sta mu dopadla; in njegovo serze je bilo vselej poprijéto, ko je vidil, kako so bili ti poboshni moshje pri njih ojstrim shivljenji vunder tako brihtni in veseli. Ker je bil vezhkrat v drushbi teh poboshnih mosh, se je to slo v njegovo serzé vtifnilo. Sdaj je prav prevdaril, v kterim stanu de bi prihodnje svojimu Bogu prav flushiti, in si nebefa pridobiti mogel. Vse kar je v posvetnim stanu lahkiga in prijétniga, teshavniga in nevarniga sa dušho, je dobro premislil in tudi previdil, de bi se tem nevarnostim v mnifhkim stanu lahko odtegnil, in de imá nar lepshi priloshnost, v strahu Boshjim in v popolnomosti vaditi se; mislil je, de je mnifhki stan sa-nj nar bolj pripraven, Bogú svešto flushiti in vezhno svelizhanje dofézhi. De bi se pa v tem ne smotil, se je Bogu isrozhil; molil je vfakdan, posebno pri svetim obhajilu, de bi ga rasvetlil in rasmodril, in saupal je v Gospoda, de ga bo k njegovi frezhi vodil in pripeljal. Odfihmal je she bolj samoto ljubil, je veliko zhafa

bral, premihljeval in se pobosno pogovarjal. Is tega mesta se je Alojzi v svoj rojstni kraj nasaj podal, in je s svojimi v ozhetni hifhi shivel.

V.

Alojsiovi post, pritergovanje, pokorjenje in druge shivljenja pravila. — Alojzi v Hifhpanio popójtje; tam je plemenizh. — Alojsovi terden fklep v red Jesufov stopiti.

Odfihmal se je Alojzi she bolj pridno samiga sebe premagovati vadal tudi v rezhéh, ktere so bile pripufhene. Tako je vedno vezh serzhnosti, mozhi in pripravnosti dosegel, se v ne pripufhenih rezhéh premagovati. Varoval se ni samo nesmerosti v jedi in pijazhi, temuzh se je tudi kaj pritergal, zhe se je le skrivaj sgoditi moglo. To se je posebno v petkih in sabotah godilo, de se je ljubimu svelizharju sa njegovo terpljenje in smert sahvalil. O tazih dnovih ni drusiga vshil, kakor sjutraj kofzhek kruha in poshirk vode; svezher pa si je dal kake odréfke kruha opezhi, de jih je v vodo pomakal; in s tem se je knéshek zel dan preshivel. De bi ga difhezhe jedi k nesmerosti ne sapeljale, vezhkrat ni pokufil drusih, kakor take, ki so mu menj difhale. Ker je vedil, de zhlovek, kteri je mekkushen in na mehko, sloshno shivljenje navajen, Bogú ne samore svefsto flushiti, se je v sazhetku vadal, majhne rezhi, ktere bi bil odverniti snal in mogel, poterpeshljivo prenesti. Kadar je, postavim, pri hoji ali staji, pri seji ali legi, v mrasu ali v vrozhini

kaj neprijetniga zhutil: ni hotel tega koj odpraviti, temuzh je is ljubesni do Bogá nekaj zhasa terpel. Tako se je nauzhil in navadil tudi vezhi krishe in teshave, kolikorkrat je treba in koristno bilo, stanovitno terpéti, kakor tudi vfako prijetnost in neprijetnost, vfako posheljenje in vfako ostudnost stanovitno premagati. Sjutraj, kadar je vftal, je zelo uro molil in premishljeval, je potem svojo navadno molitev opravil, je shel k mafhi ali pa pri mafhi stregel. V zerkvi pri ozhitni flushbi boshji je s svojo veliko poboshnostjo lep isgled dajal. Po dnevi si je vezhkrat vfigaprizhijozhiga Bogá pred ozhí postavil in si je prisadjal, vse po aposteljnovim uku v zhasht Boshjo storiti.

Prijasen, moder, poln ljubesni in postreshen je bil s vfimi ljudmi. Posebno ljubesniv je bil savoljo njegove framoshljivosti. Ako je le eno befedizo soper framoshljivost flifhal, je bil koj ves rudezh v obli-zhji, in je koj s veliko ojfrostjo in modrostjo vsaziga opominjal. Pri molitvi si je prisadjal s sbranim duham moliti; sató je shel nar rajfhi v kak samoten kraj. Predenj je shel svezher spat, je zelo uro molil, pa tudi she dalj. Tudi ponozhi je vftal, pokléknil, in je s Bogam govoril, bres de bi bil na mras porajtal. Eniga vezhera je ves truden pri molitvi saspal, in luzh, kí je pri postlji goréla, je postljo vnéla. Vrozhina je dremajozhiga mladenzha sbudila; Gospod je svojiga ljubzhka is nevarnosti reffhil, kakor ga je she tudi is vode otel.

Alojsi, kateri je dosdaj Bogu svesto flushil in svoje serze zhisto ohranil, je imel sdaj terdo skufhnjo prestati. Kjer so odrashteni malokadaj sadosti

stanovitni, de bi zhednosti svésti ostali, je mogel Alojsi pokasati, koliko slab zhlovek s Boshjo pomozhjo samore, ako le refnizhno hozhe. Njegovi ozhe so bili na dvor shpanjfkiga kralja poklizhani. Kraljeva festra, Maria s imenam, je sklenila v Madrido, veliko mesto shpanjfkiga kraljestva, popotovati, tam svojiga brata obiskat. De bi svoji sestri vezh zhashti skasal, je sapovedal kralj, de naj nekteri lafhki knesi, ki so bili v njegovi flushbi, njo spremljajo; med temi so bili tudi Alojsiovi ozhe. Podali so se s svojo gospó in s tremi otrozi, med kterimi je bil tudi Alojsi, na pot. Tihi, poboshni mladenezh je sdaj nanagloma v hrup svetá prishel, med vse, kar je svet lé veliziga, lepiga in svitliga imel. Tavshent rezhi, kterih doflej she nikoli ni vidil, je prishlo sdaj pred njegove ozhí in so se sopet s tavshent drusimi namestile. Mnogoteri nar lepshi kraj lafhke deshele, mnoge mesta, vafí in tergi, mnoge ljudi s rasnimi shegami, oblekami in jesiki, veselje narodov — s eno besedo, vse je bilo pripravno, mladenzhu shive kerví, kakor je bil Alojsi, glavo smeshati.

Tode Alojsiove stanovitnosti in pobóshnosti nizh ni samoglo omajati. In sakaj? Sató ker sam priloshnosti ifkal ni, se sam ni v nevarnost podal in ki se ji bil rad vmaknil. Vse si je prisadjal, v posvetnim hrupu Bogá ne posabiti.

Pót se jim je dobro oddedala; nasadnje pridejo na pokrajno lafhkiga morjá. Od ondi bi se bili iméli zhes morjé peljati. Sale bárke s filno lepimi stanizami in s vsm preskerbljene so bile, kar je k shiveshu in k shivljenju treba; pripravljeno je

bilo vse. Zefariza s vſim je ſhla v barko in tako ſo ſe zheſ morje peljali. She je plavala barka daljezh po morji, ko ſo na enkrat ſavpili: „V nevarnoſti ſmo, turſhki tolovaji ſo bliſo!“ Vſi ſo v ſtrahu molili. Alojsi pak je po otrozhje veſelo rékel: „O de bi Bog hotel, de bi marterniki bili!“ Nevarnoſt je minila in pri veliki ſkali, ki je is morja kipela, ſo na ſuho ſtopili. Tukaj je Alojsi kamenzhek naſhel, kateri je podobo krisha s petimi ru-dezhimi pikami, kakor snaminja peterih ran, imel. S kamenzhkam v roki tezhke k materi, ter rezhe: „Glejte, kaj mi Bog po tem kamenzhku pomeniti da, de moram duhoven biti.“ Škerbno je kamenzhek s-hranil v ſpominj Goſpodovih ran.

Bres poſebnih prigodb je priſhel Alojsi s ozhe-tam in v drushbi veliko imenitnih oſéb na kraljevi dvor. Dve léti ſo tam oſtali. Alojsi je bil kralji-zhev plemenizh. Uzhil ſe je mnogih koriſtnih uzhe-noſt, modroſti in matematike, in ſe je tako dobro uzhil, de ſo ſe vſi nad njegovim umam zhudili, kateri ſo ga govoriti ſliſhali. Pa na dvoru je bilo toliko hrupa, Alojsi je vidil toliko novih in lepih rezhi, de bi mu bilo to lahko njegovo duſho premenilo. Opravki, ktere je v ſvojim ſtanu imel, in dvorſko ſhivljenje ſo mu marſiktero uro vseli. Vezh ni mogel tako oſtiro in tako dolgo ſvojih pobošnih opravil opravljati. Šposnal je, de je njegova gore-zhoſt in njegova ljubéſin do Boga nekoliko odjenjala. Šposnal je to ſhe o pravim zhaſu, in je ſvoje ſklepe ponovil in bolj ſkerbno je nad ſeboj zhul. Natanzhniga ſpovednika ſi je ſvolil in je vse njemu ſaupal. Poſebno je na ſvoje ozhi paſil, tako, de ſhe zefa-

rize nikoli nepotrebama ni pogledal. Lepota in veselje ga nista nizeh veselila; nerad je nove obleke oblekel; slatih savratniz (kéten) in sapeftniz ni nikoli nosil. Vlakdan je eno uro premifhljeval. De bi bil pa bolj na mirnim, fe je vezhkrat v kak kót gradú fkril, vzhasi zeló sa kako fkladovnizo, de bi molil, in je shivel na dvoru tako smirno, kakor domá.

Alojsi je famo Bogú dopafti hotel; pa vunder ga tudi imenitni sa-tó nizeh menj nifo obrajtali. To nam ena fama prigodba prizha. Eniga dne je ftal kraljizh Jakob, v kteriga postreshbo je Alojsi pripravljen mogel biti, pri oknu; fapa mu je možno v obras pihala. V svoji kraljevski visokofti je rekel po otrozhje prevsetno: „Hoj, fapa! sapovem ti, ne nadlegovaj me dalje!“ To flifhati mu rezhe Alojsi s ojtro besedo: „Kraljizh! zhes ljudi snate gospodariti; tode Gospod svetá je Bog sam, temu morate tudi vi podloshni biti.“ Ko je kralj to svedel, je svoje veliko dopadajenje nad tem pokasal. Tudi dvorski Gospodje nifo mogli Alojsiu, is kteriga je bogabojezhof, nedolshnof in zhiftof tako fvitlo fijala, svojiga fposhtovanja odrezhi. Tako fo ga fposhtovali, de fo se slo varovali, kaj nespo-dobniga prizho njega govoriti. Tako je nedolshnof vselej premagala vse nar vezhi nevarnofi svetá.

Alojsi je pri svojim sklepu, mnh postati, oftal, tode vedel ni, kteri red bi svolil. Sazhel je zhes to mifliti in pomnoshil je svojo poboshnof in svojo molitev. Po dolgim in mirnim prevdarjanji je nasadnje red ali orden Jefusove drushbe svolil, sató ker se mu je ta red nar bolj

pripraven sdel sa njegov namen, namrežh, zhaft Boshjo, svojo in svojih blishnjih srezho mnoshiti. Ta svoj namen je nar pervo svojimu spovedniku rasodel. Ta mu rezhe, de se to bres ozhetoviga dovoljenja ne more sgoditi. Alojsi ni imel nizh vezh pokoja; she tifti vezher je hitel k svoji materi in ji je svoj sklep rasodel. Ta poboshna kneshinja se je serzhno veselila in Bogú sa dobro misel sa-hvalila, ktero je sinu v glavo dal. Mati to ozhetu povejo; pa ozhe so bili slo nevoljni; sakaj nizh hujshiga bi ne bili mogli svediti in tudi nizh niso hotli od tega slifhati. Alojsi sam si je serze storil in je ozhetu svoj sklep s prostim spofhtovanjem rasloshil. To je ozheta slo raskazhilo. Ojstro nad njim sareshijo in vsi raskazheni mu sapovejo ispred ozhi se pobrati in nikoli vezh ne besede od tega govoriti; zhe ne ga bodo slezhi in s shibami tepsti vkasali. Vezh dni so bili ozhe nevoljni. Nasadnje so se nekoliko vtolashili, pa vunder niso hotli svojiga privoljenja dati. Alojsi je stanoviten ostal pri svojim sklepu; pa kako hudo je moglo to blagimu mladenzhu djati, ki je svoje starše tako serzhno ljubil. Tako rad bi bil v svojim ozhetu v ljubo od svojiga sklepa odstopil; pa terdno je bil preprizhan, de je to Boshja volja.

Ozhe, ki so mislili, de je to kaka otrozhja misel svojiga fina, so si vse prisadjali; ga spreoberniti, pa nizh ni pomagalo. V tem zhasu so se ozhe s gospó in s otrózimi sopet nasaj na dom napravili. S potama pridejo v neko mesto, kjer je v imenitni drushbi sedem deset lét stariga mosha pri-zho vezh mladenzhev nespodobno govoriti slifhal.

Tegà ni mogel terpéti in je starza posvaril, de se upa, s svojim nespodobnim govorjenjem mladost pohujšhevati. „Ali val ni fram, mu rezhe, s takim govorjenjem svojo fivo glavo omadeshevati? Ali val ni fram, prizho toliko shlahtnih mladenzhev tako govoriti? To se pravi sebe in druge v nevarnost greškíti postaviti, in druge pohujšhevati?“ Potem je shel prezh, in duhovne bukve je bral. Po konzhani poti pridejo vsi srezhno dam. Tukaj so ozhe she vse poskusili, finov namen v nizeh spraviti; pa saftojn. Alojsi je terdno pri svojim sklepu ostal. Ker pa ozheta ni mogel k privoljenju primozhi, je k Bogu pribeshal; shel je v svojo stanizo, saklenil je vrata, in pred Kristusovo podobo klezhé ga je mozhi in stanovitnosti profil, in gajshlal se je. To je nekdo skosi shpranja vrat vidil in povedal je ozhétu. Ozhe so bili ravno bolni; prenesti so se pustili in vidili so s lastnimi ozhmí, kako je njih fin molil, jokal in se gajshlal. To je ozheta tako ginilo, de si skoraj niso kaj samogli; pa kmalo so se vtolashili; poterkali so na vrata, in kakor de bi nizeh ne vedili stopijo s materjo v Alojsiovo stanizo. Vidili so tla sim ter tje s kervjó in s solsami smozhene. Omezheni in premagani od tega pogleda so privolili. Koj so v Rim pisali vikshimu duhovnu tiftiga reda, in skenili so, de je shel Alojsi na skufh-njo v red Jesufove drushbe v Rim. Tako je poboshni mladenezh vunder s gorezho molitvijo, s saupanjem v Bogá in s veliko stanovitnostjo svojiga ozheta premagal, in je od njih prejél, kar je tako ferzhno shelel.

VI.

Alojsi isgled poterpeshljivosti in proste pokorshine pri napatjih v duhovni stan stopiti. — Alojsi se gospodarstva odpové, se pri svojih poslovi in gré v Rim v red Jesufove drushbe. — Alojsi na skušniji v Rimu.

Alojsi je sdaj profil, de bi pri zesarji storili, de bi njegov brat pravizo pervenstva prevseti smel. Sa tó je bilo veliko zhasa treba. Tem zhasi so ga bolni ozhe v velikih opravkih v Milano ali Majland poslali. Dobri sin je shel in je modro opravil svoje opravila. Devét meszov je mogel v Milani ostati, in ker je v tem zhasu zesarfko privoljenje prifhlo, Alojsi nizh bolj ni shelel, kakor de bi ga ozhe dam vséli. Pa nenadjama so prifhli ozhe sami v Milano. Grevalo jih je darú, kteriga je imel Bogú prinesti in profili so svojiga fina, de naj jih saj v starosti ne sapuhti. Milo jim Alojsi odgovori: „Vse fim dobro prevdaril, in zhe bi me kaj drusiga kakor Bog k temu napravilo, bi gotovo prav ne delal, ker fim sa Bogam svojimu ozhetu nar vezhi hvaleshnost in pokorshino dolshan. Ker fim si pa svest, de moj pokliz od Bogá pride, tudi od njega upam, de bo vse k pridu nashe rodovine in ljudstva storil; to terdno upam.“

Ozhe she niso obupali. Zhes neke dni so shli spet na svoj dóm in so fina do konzhanja opravkov v Milani pustili. Ko je vse opravil, je shel Alojsi k svojim starsham. Tukej je pripravne priloshnosti zhakal, Ozheta profiti. Nasadnje je shel eniga dne k njim, s svestim upanjem, de bodo privolili; pa kaj je mogel slifhati? „Nikoli she nifim sa gotovo

v tvoj sklep dovolil; premisli poprej dobro. Dokler nisi pet in dvajset let star, ne misli na moje privoljenje. Kdo si more misliti frah mladenzha. Globoko v ferze sadet pa vunder v saupanji v Bogá gre v svojo stanizo, in po ferzhni molitvi se sopet k ozhetu verne s profhnjo, de bi mu saj privolili, do 25. leta v Rimu v fhola hoditi in se tam sa svoj stan pripravljati. She le zhes dva dni so mu ozhe v to dovolili. Pripravljali so vse potrebno sa odhod; pa vezh tjednov je med tem preteklo in nizh ni fhlo po sheljah. Ozhe so nove nasprotne fklepe kovali, Alojsi pa je fhe bolj molil. Enkrat, ko je pred krishanim Jesufam klezhal, je notrajni glas v sebi zhutil, ki mu je rékel: Pojdi k ozhetu, in poskusi! — Shel je k njim in rekel jim je poln svéte gorezhosti: „Ozhe, ves fim fizer v vasfi oblafci. To vam odkritoserzhno povem: mene je Bog sam v red poklizal. Dokler se mi tedaj soperstavljate, se Boshji volji soperstavljate.“ S saupanjem v Boshjo pomozh je fhel Alojsi v svojo stanizo in je molil.

Ozheta je to govorjenje slo poprijélo. Sade-tiga so se sposnali; nepokojni so bili. Sdélo se jim je, kakor de bi bil od Bogá glas flifhali: „Daj mi svojiga fina!“ V svojim nepokoji in v svoji shalofci so sazheli glasno jokati, tako de so flushabniki pred vratmi flifhali. Rekli so po vrozhim notrajnim bojevanji svojimu finu k sebi priti, in rekli so: „Moj fin! hudo si mi ferze ranil. Ljubim te in savoljo tvoje zhednosti fim te vselej ljubil, fim vse v tebe saupal, kakor v podpóro nafhe hifhe; ker te pa Bog drugam klizhe, te nozhem dalje dershat in saverati!

Pojdi ljubi moj sin! kamor se ti ljubi!“ Bolni ozhe so se prevezh prevseli; she enkrat jih je britka bolezhina prijela. Alojsi je filno teshko zhutil rano, ktero je ozhetu vfekal. S ginjenim serzam je hitel is svoje stanize, je padel na kolena, roke in ozhi je molzhe v nebesa dershhal, in se je Bogu sahvalil, de je njegovo proshnje uflifhal. S solsami v ozheh ga je profil pomozhi sa svojiga shalofniga ozheta.

Sdaj je bilo ozhetu resniza. Dan je bil odlozhen, de bi se bil Alojsi svoji pravizi na pervenshino sa vselej odpovedal. Ko se je to v Mantovi prizho vseh njegovih shlahtnikov sgodilo, se je pripravil sa odhod v Rim. Vsi prebivavzi Kastilionfki ga mesta so bili shalofni. Vsi so Alojsia tako serzhno ljubili, in so va-nj veliko saupanje stavili. Kadar je v poslednjih dnovih skosi mesto shel, so moshje, shene in otrozi skosi okna na-nj pogledovali in se glasno jokali. Dan odhoda je bil tadaj shalofen dan. Vse ulize, po kterih se je peljal, vse vrata in okna so bile polne ljudi, glasno so jokali in shalofni so od njega flovo jemali. Tako ljubijo Bog in ljudje nedolshno dusho. She v Mantovi si je dal mnishko obleko narediti. Ga tako sagledati so se ozhe sjokali, she bolj pa, ko je imela ura lozhitve priti. Pa vunder ste bile serzi starshev pokojni; sakaj svojiga nar ljubshiga sina sta kakor Abraham Isaka Bogu darovala. Alojsi je bil poln nebefkiga miru; sakaj vse je sapustil, de bi bil ves pri Bogu.

Brat Rudolf je Alojsia do reke Pave spremil. Tukaj sta se lozhila. Alojsi je shel zhes Feraro v Loreto, kjer je v sveti kapeli s veselim hvaleshnim serzam molil in svete sakramente prejel. Od

ondi je v Rim jesdaril. Med drusimi je tudi neki duhoven s Alojsiam popotoval; s njim je vsak dan molil. Njegovi flushabniki so navadno sadej sa njim jesdarili, de bi ga s svojimi pogovori v premihljevanji in v molitvi ne motili; sakaj malokadaj je od drusih rezhi govoril, kakor od duhovnih, in zhe je kdó od posvetnih rezhi s njim govoril, je pogovor koj drugazhe obernal.

Tako je v Rim prifhel, se je vikshimu svojiga reda pokasal in se mu s serzhno ponishnostjo sa fina ponudil. Po tem je fhel k papeshu Sikstu V., kterimu je pismo svojiga ozheta oddal. Sveti ozhe papesh so mladenzha sprafhovali in slo so se veselili nad njim; dali so mu apostoljski blagoflov ali shegen. Potem je fhel v novinsko hifho, kjer je njegov striz Szipio Gonzaga masheval in ga obhajal. Poflovil se je pri svojih flushabnikih, ki so se vfi s teshkim serzam od njega lozhili. Vikshi zhes novinze ga je v zélizo peljal. Poln veselja je va-njo stopil, debéle folsé so mu v ozheh stale. Na kolena je padel in se je Bogu sahvalil, de ga je tje pripeljal in vfiga se je njemu daroval.

Alojsi se je zhutil svelizhaniga na mestu njegoviga pokoja, tako je imenoval svojo zélizo. Perve tjedne je mogel odlozhen od drusih zhisto sam shiveti. Natanko je spolnoval vse, kar mu je bilo rezhenó. Voljna pokorfina mu je vse lahko storila in je njegova ponishnost in poterpeshljivost vterdila in redila. S nar nishejshimi is reda se je nar rajshi pezhal; nar bolj niske dela v hifhi je opravljal; pometal, pajzhevne ometal je i. t. d. prijetno delo se mu je to sdelo in veselilo ga je, zhe so ga

imenitni ljudjé pri tazih delih vidili, in ga niskiga zhloveka mislili, kateri fizer sa nizh drusiga ni. Pri hishnih delah se mu je vse tako ispod rok odsedalo; kakor de bi bil she v tem rastel; drugim je tako pripravno in lahko stregel, kakor de bi ne bil nikóli tako vifoziga ródu, temuzh kak flushabnik drusih bil.

Nisek v svoji flushbi je bil Alojsi vunder kmalo od vsih sposhtovan. Ljubesnivošt njegoviga obnafhanja, njegovo poboshno ferzé in njegova pripravnost so mu ljubessin vsih pridobile, tako de nekeri niso mogli svojiga zhaštenja skrivati. To je mogel poboshni novinz kmalo sposnati in to mu je stoirilo veliko terpljenja. Vidilo se mu je, kako ga je to bolélo, zhe ga je kdo hvalil.

Ko je tri mesze v redu shivel, so ga v sbor uzhenikov peljali, kjer so nar bolj zhaftljivi moshjé tega reda skup prebivali. Slo ga je veselilo, sé nad njimi isgledovati. Enkrat ga je obiskal patriarh, njegovi striz Gonzaga, in je hotel s njim govoriti; pa Alojsi rezhe: „V tej uri nimam privoljenja govoriti.“ Patriarha je novinzova pokorfina slo veselila. Ozhetje reda so ga tudi vezhkrat v bolefnize ali shpitale vseli. Tukaj je pomagal, kakor je mogel: enimu je posteljo popravil, drusimu je dal sdravil; temu bolniku je noge umil, unimu je dal jesti; tega je k poterpljenju opominjal, uniga k pokori in ga je k spovedi pripravljaj. Tako je Alojsi bolnikam stregel, ako ravno je bil sam bo-lehen, ter ga je vedno glava boléla. Svojo ljubessin do blishnjih je tudi she mnogo drugazhe pokasal.

VII.

Smert Alojsioviga ozheta. — Alojsi gré v Neapljo. — Nasaj v Rim pride; njegove zhednosti, posebno ljubesin do blishnjiga. — Njegova poslednja ljubesin in poslovenje od svoje matere. — Njegova smert in posvezhenje po papeshu Benediktu XIII.

Sa Bogam je Alojsi svojiga ozheta nar bolj ljubil na semlji; vsakdan je molil sa-njih. In ta molitev otrozhje ljubesni je Bogú dopadla. Odtistihmal, ko so knes po dolgim britkim bojevanji s seboj svojimu sinu v klofhter stopiti dovolili, so bili ves drugazhen zhlovek. Igranju so se odpovedali, ktero so zhes vse ljubili in s vso poterpeshljivostjo so terpéli bolezhine svoje bolesni. S rastertim serzam so vesolno spoved opravili in serzhno pokoro pokazali. Ko je bolesin nevarna prihajala, so vkasali krishaniga Jesufa prinesiti, pred katerim je tudi njegov Alojsi tolikrat klezhal in toliko sols pretil. To podobo krishaniga so iméli smeraj pri sebi. O! kako lepo je bilo viditi stariga knesa, ko so krish s obema rokami objemali, s serzhno gorezhnostjo s solsami kufhevali in sdihovali: „Gospod! usmili se me! Greshil sim, usmili se me!“

Vsi so se nad tem zhudili. On pak je rekel eniga dné: „Dobro vem, od kod pridejo moje solsé, od mojiga Alojsia pridejo. Alojsi mi je od Bogá milost sadobil, de moje serzé s temi svetimi bolezhinami napolni.“ Ko se je smert blishala, so se poboshno na-njo pripravljali in pokojno umerli. —

Alojsi je pri njih smerti zhutil, kar pravo otrozhje serzé v svoji ljubesni lé bolezhin obzhutiti samore; pa veselilo ga je tudi, de so tako

poboshno in spokorjeno umerli. Pri tej prilozhnosti je pifal svoji materi: Sdaj samorem dhe bolj is ferza moliti: „Ozhe nash, kateri si v nebesih!“

Alojsi je sazhel po malim bolehati, in ker je tudi novinzov mojster, svet poboshen mosh, kteriga je slo ljubil, beteshen bil, so ju dhe s dvema drugima novinzama v Neapol poslali, srak premenit. Kadar so mogli na poti kje ostati, de so jedli ali prenozhili, se je Alojsi vse prisadjal, sa svoje prijatle nar boljshi rezhi poiskati, sa sebe pa je nar slabshi obdershal. V Neapoli je dhe dalje v sholo hodil, ako ravno je bil bolehen. Ponozhi ni mogel veliko spati. Njegovi stresheti so sa-nj slo skerbeli in so bili smeraj pri njem. Prigodilo se je pa vunder, de so dostokrat na Alojsia posabili, ako ravno so ga slo ljubili. On pak se ni nikoli pritoshil; poterpeshljivo je bolezhine glave prenesel in v narvezhkih bolezhinah je bil proti vfazimu prijasin, kakor de bi mu nizeh ne bilo. Tako si je bil Alojsi povsod stanoviten, na vsakim kraji je Bogu s zelim ferzam flushil.

Zhes pol leta so Alojsia sopet v Rim nasaj poslali. Tukaj je is ljubesni do revshine nar slabshi zelizo sbral. V tem zhasu se je filosofije ali modroslovja isuzhil in se je med mnogimi drusimi nar boljshiga skasal. Njegove bukve so bile vse prav pridno in zhedno pifane, in to je kasalo, de je snal prav lepo pifati. Po konzhanih sholah je bilo veliko ozhitno sprashevanje, pri kterim je tako gladko govoril in odgovarjal, de so se nad vednostmi in nad uzhenostjo svetiga mladenzha zhudili.

Slifhali smo shé, kako je rad molil. Lepo je bilo tudi ob nedeljah in prasnikih pri s. obhajilu ga viditi. Njegova ljubesin do Jesufa je bila vedno vezhi, pa tudi greh je vedno bolj sovrashil. Skerbno je tadaj vedno zhul. Ker je svojo shivo shtato posnal, je pasil na svoje ozhi, ufhesa in jesik. Skerbno je pasil na svoje ferzé in v bojevanji soper posvetnost se ni nikóli vtrudil. Kadar je sposnal, de se je kaj pregresshil, je koj Bogá odpufhenja profil in obljubil se prihodnje poboljšhati. Postil in pokoril se je oistro; profil je pa vselej sató svojiga vikshiga sa privoljenje. Ob nedeljah in prasnikih so mlajshi duhovne v vasi poslali kmete uzhit. Pri tej priloshnosti se je s nekim kmetam fosnanil, kateri she fhest let ni svetih sakramentov prejel in je v dufhni mlazhnosti shivel. K pokori ga je spreobernil in k spovedniku peljal. V letu 1587 je svojo klofhtersko obljubo storil in shteri manjšhi shegne prejel.

Tisti zhas je na Lashko velika lakot prishla in potem so vstale hude kushne bolésni. Revfhina je vedno vezhi prihajala. Nevtrudama je sdaj Alojsi s klofhterskimi ozheti sa reveshe fkerbel. Ko je eniga dne slifhal, de je neki knes v Rim prishel, s katerim je bil v mladosti snan, je urno privoljenja profil, ga obiskati. V slabih oblazhilih s berafhko mavho zhes ramo gre k njemu, dobí od njega veliko denarjev sa uboge in knes je bil odtistihmal ves drugazhen zhlovek. V shpitalih so on in njegovi tovarshi bolnike preblazhili, umivali, jim jed dajali in jih k poterpljenji opominjevali.

Vezh duhovnov je shé v kushnih bolesnih pomerlo, tudi njegov nar ljubhi tovarfh. Alojsi je vofhil namesti njega umreti; pa oftal je pri shivlje-nji, ako ravno se ga je tudi posneje kushna bolesin prijéla in ga na postelja poloshíla.

V Rimu je shé vezh duhovnov na kugi umerlo in tudi Alojsi se je mogel 2. Sufhza v letu 1591 vlezhi. Bolesin je v sedmih dnovih tako hudo prifhla, de so se smerti kmalo bali. Pripravljaj se je k smerti in svete sakramente je s veliko poboshnostjo prejél. Pa boshja volja je bila, de je she nekaj zhafa na smertni postelji svojim bratam v poduzhenje in v is-gled bil. Tri meze je leshal, nar grenkejsi in oftud-nejsi sdravila je pozhasi jemál; nikoli ni toshil, de mu je flabo, smeraj vesel in prijasen se ni nikoli zhes bolezhine pritoshil, ako ravno je bil na herbtu she do mefa obleshan. Kadar je bil sam, se je oble- kel in je k misi slesel, na kteri je bila podoba kri- shaniga Jesufa. V roko jo je vsél, premifhljeval in serzhno kufheval. Tako je tudi vzhafi, kadar je bil sam, med posteljo in med sidam pokléknil in molil. Ko ga je bolnifhki fteshe enkrat tako sa- pasil, mu je to prepovedal.

Dva kardinala fta ga prav velikrat obifkala; eden se je zeló k njemu prenefti puftil, ker ni mo- gel hoditi, de bi njegove poboshne pogovore po- flufhal. Takrat je bil neki duhoven slo bolán. Obá fta se vezhkrat posdraviti dala, ker fta se lju- bila. Stari duhoven je vedno flabfi prihajal in je serzhno hrepenel, Alojsia she pred svojo smertjo viditi, in ni bil pred upokojen, de je mogel bol- nifhki fteshe tudi bolniga Alojsia k njemu nefi.

O kako ga je veselilo, svojiga ljubiga Alojsia she enkrat viditi! Pogovarjala sta se od Boshjih rezhi tako serzhno, kakor se le poboshni, sveti ljudje pogovarjati samorejo. Ni ga poprej od sebe spustil, de mu je mogel Alojsi svoj sveti blagoslov ali shegen dati. Duhoven je dvajset dni poprej umerl, kakor Alojsi, in ta je svojimu spovedniku tako prosto sagotovil, kakor prerok, de je shel rajniki duhoven samo skosi vize, potem pa koj v prebivalishe svelizhanih. Alojsi je bil od dne do dne flabeji. Pifal je svoji materi list, v katerim je svojo prosto ljubestin, svojo ponishnost in svoje shelje po smerti s prav vrozhimi besedami pokasal in jo savoljo svoje smerti potolashil. Nihzhe ne bo tega lista nerad in bres prida bral. Tukaj je:

Zhastita gospá mati!

Mifliti si moram, de sim she otrok nebés, in pripraviti na odhod v kraljestvo shivih, Bogá vezhno hvalit. Ako ljubestin hozhe, de jokamo s jokajozhimi, in se veselimo s veselimi, kakor sveti Apostelj Pavel pishe, se bote gotovo slo veselili, moja preljuba mati! kadar bote svedili, de moja ura ni daljezh, ki me popelje v kraljestvo, kjer se ni nizh vezh bati, de bi Bogá sgubil. Zhe boshjo dobroto spremishljujem, si jo miflim, kakor neismerljivo morje, ki nima ne kraja ne dna. Sgubim se v te mifli in sapopasti ne samorem, kako de se

sgodi, de mi Bog vezhni pokoj in vezhno svelizhanje pripravlja, ker fim tako malo zhasa delal. Profim vas, sahvalite se dovolj Boshji dobróti, in gotovo bote storili, kadar bote tiftiga mertviga objokovali, kateri bo v Bogu shivel, in vam pri Bogu vezh pomagat, kakor bi na semlji pomagati samogel. Nafha lozhitev ne bo dolgo terpela, kmalo se bomo sopet vidili v nebesih. . . . Pishem vam to, de bote moje flovó sa febe in sa vso drushino kakor gnado Boshjo iméli. . . . Sklenem svoje pisanje in vas she enkrat profim sa vash shegen, ker fim dosegel vse, kar fim upal.

Vash v Kristufu

pokorni fin

Alojsi Gonzaga.

Rim 8. Roshnizveta 1591.

Ki mu je sdravnik rekel, de ne bo vezh ofem dni shivel, je bil tako vesél, de je nekimu svojih prijatlov, ki ga je obiskal, s veselim oblizhjem rekel: „Ali vesh, kaj fim veseliga svedel? V ofmih dnéh mi je umréti. O pomagaj mi Boga hvaliti sa veliko dobróto, in sapojí s menoj: Bog, mi tebe hvalimo!“ Vfi njegovi klofhterski bratje so bili ferzhno shalofni, ko se je nevarnost blishala ga sgubiti, ker so ga vfi tako slo ljubili. Vsfak je prifhel ga profit, de bi sa-nj v nebesih molil. Po-

flednje tri dni je krish na svoje perfi poloshil in je neprenehama isgovarjal, kar je Apostelj govoril: „Shelim umreti in s Kristufam biti.“ Ako ravno mu ni bilo nizh hujſhe, je vunder s navadno veselím oblizhjem sa gotovo rekel: „To nozh bom umerl.“ Po prijetim apoftojſkim shegnu, kteriga so mu papesh poflali, je ſhe enkrat ſvete ſakramente prejéti shelel. Ako ravno ſi niſo nevarnoſti tako velike miſlili, ker ſe je prezej dobro pozhutil, ſo mu vunder ſhelje ſpolnili. Sto in petdeſet rednikov je kloſhterſkiga glavarja ſpremilo, ki mu je ſveto reſhnje teló neſil. Po ſvetim obhajilu ſe je terdnejſhiga zhutil, tako, de je vſe prijaſno objél in ſe pri njih poſlovil. Vſi ſo jokali in ga profili, ſa-nje Bogá moliti. „Ker ſim te na ſemlji ljubil, rezhe enimu, kako bi te mogel v nebefih poſabiti?“ Proti deſeti uri ſvezher je omolzhal in ſvoje ozhi je imel vedno v podobo krishaniga Jeſufa vperte, ktero je v rokah derſhal, in ſvojo kapizo je is glave vsel. Njegovi poſtreshnik mu je ſopet na glavo dene, tode ſopet ſe je odkril. Opominjan, de bi ſi vtegnil glavo prehladiti, je odgovoril: „Ko je Kristuf umeral, je bil tudi raſoglav.“ Kmalo potém je rekel: „Goſpod! v tvoje roké isrozhím ſvojo duſho!“ Molili ſo pri njem — naſadnje je ſhe s ſlabim glaſam rekel: „Jeſus!“ ſmajal je ſhe s ſvojim ſhnablom, in umerl je med 10. in 11. uro po nozhi, 21. roſhniga zveta 1591. Shivel je na ſemlji 23 let, 3 meſze in 11 dní; v duhovſkim ſtanu je shivel 6 lét. — Boſhji angelji ſo peljali njegovo nedolſhno duſho v nebéſa.

V zéli hišhi in po zelim mestu je šhel glaf:
 „Alojsi je bil svetnik!“ Bog je tudi svojiga flu-
 shabnika s zhudeshi rasglafil. Posneji papesh Be-
 nedikt XIII. so ga v letu 1726, 21. Grudna med
 svetnike peršhteli in keršhanški mladosti patrona in is-
 gled nedolshnosti in zhistosti ferza postavili. Zerkev
 obhaja njegov spominj 21. Roshnizveta.

